

UN DIA A MARRAKECH

Miquel Molina Muntané

Hi ha un tren que surt de Casablanca a mitja nit, travessa part del Sahara i es presenta a l'estació de Marrakech a les cinc del matí. Hi ha una modalitat de viatge, la quarta categoria, ideal per començar a pensar que estàs en un altre món, a Àfrica, per exemple. Viatjant en quarta es pot passar una nit a un vagó a les fosques i sense un sol seient, veient només la lluentor diminuta de les cigarretes "Favorite" i els boscos de palmeres que la lluna es digni il·luminar, escoltant discussions en àrab i alguna indicació en francès no gaire ortodoxa: "Tens ja hotel a Marrakech?"

S'arriba a la ciutat-destí, doncs, de matinada. Superada la muralla que tanca la Medina -la ciutat en sí- els aromes, alhora evocadors i vomitius, penetren ja per sempre al més profund del cervell del visitant. Es aquesta, la sensació olfativa, la principal de totes les que es pot gaudir/patir a Marrakech. Preguntis a qui preguntis et contestarà que la olor te una procedència concreta, ja sigui en nom de planta o d'extrany luxe gastronòmic posat a curar al sol. La veritat és que, passats uns dies, descobreixes que el que respires és una barreja d'això i de moltes més coses, des de l'incens ritual que cremem a la plaça els encantadors fins la olor de misèria, atroç, que es desprèn de l'entorn del noranta per cent dels habitants de Marrakech.

Els comerciants de la plaça de Jemaa El Fna, el centre de la ciutat en tots els sentits, obren les portes de les botigues a quarts de sis del matí. Mil motocicletes prehistòriques es preparen a cada semafor per sortir i serpentejar per entre els encantadors de cobres i els berebers de postal. I és que és ara, de matinada, quan és més recomanable fer l'entrada a Marrakech. A aquestes hores és normal veure com sota les taules dels bars fan el primer badall milers de zombies embolicats en mantes i sacs d'arpillera, donant per acabada una freda, freda nit a la intempèrie. De fet, a Marrakech tot és normal. Com és normal comprovar que per a tots aquests éssers no existeix ni la nit ni el dia, doncs es desperten amb la pipa de kif enganxada

als llavis, companya inseparable de dies i setmanes i mesos i anys sonàmbuls.

Abans d'anar a cercar hotel, és recomanable seure a un dels bars no europeus -els menys luxosos- de la plaça i assenyalar amb el dit una extranya modalitat de pasta, un híbrid de xuxo i borratxo que ens inicia a la peculiar gastronomia marroquina. Si afines l'oida pots sentir la veu de l'ídol de tota la joventut africana, Bob Marley, dient quelcom semblant a "Aixeca't, estigues dret, lluita pels teus drets i no deixis la lluita". Per escoltar música àrab no cal que afinis l'oida; l'escoltaràs a totes hores i fins i tot és possible que acabi agradante. Ah, si t'interessa prendre provisions de polvos, diguem-ne que màgics, és a aquests bars on pots fer-ho. Sempre pul·lula per entre les taules un noi coix, d'ulls super-profunds. És ell qui vindrà i intentarà cobrar per la mercaderia tres cops més del que acabaràs pagant si t'ho fas amb una mica de gràcia. Es tracta d'insinuar que no és el primer cop que visites Marrakech, que et fa riure el preu inicial i que t'en vas ja mateix a comprar-ne a un altre bar. Però compta amb la policia, la discreció del venedor -donar mil voltes abans de seure amb tú, parlar amb veu molt baixa no forma part de cap ritual. Contra el que pugui semblar a un país on tothom està narcotitzat, la policia vigila estretament la compra de kif i hashish per part dels turistes. Després d'esmorzar cal resistir les temptacions que ofereix la plaça i reservar-se per la tarda. Cal cercar hotel, i el millor és fer-ho als voltants del Jemaa El Fna. Com que es suposa que després del viatge en quarta i l'esmorzar

el visitant ja haurà deixat enrera els refinats costums occidentals, no hi ha res a objectar a l'habitació que per unes tres-cents pessetes recollirà els seus ossos i la seva pell ja infinitament bruna. Segurament, el termòmetre voltirà els cinquanta graus. Són les vuit, o les nou, o així. És el moment de deixar-se caure al llit, apartar amb energia els monstres del matalàs i dormir fins el migdia. No importa que sota del llit estigui plè de preservatius i pipes de kif, i que sobre els armaris sigui fàcil trobar tres o quatre xeringues d'insulina utilitzades. "Aquesta animalada només la fa un europeu", sentenciarà el primer marroquí que tinguis a la vora.

Despertar-se, omplir l'estómac de salses corrossives o de conserves occidentals -és millor decantar-se pel primer i anar a passejar per la plaça de Jemaa El Fna. Es aquest un lloc únic, un paradís de la creativitat expressada en les més variades i impensades formes artístiques. Unes formes que manifesten a aquesta plaça en el seu estat pur, no adulterades per un interès comercial que cerqui l'atenció del turista. Gairabé totes les activitats de Jemaa El Fna estan destinades al públic marroquí, als treballadors després del dia de treball i als propis venedors de souvenirs que obliden momentàneament les seves botigues i formen part dels grups que rodegem l'ocasional artista.

Es encissador veure com el públic segueix amb una passió enfebada la recreació que els sacerdots fan sobre la paraula del Corán. Riuen els passatges més divertits i apaguen els ulls durant els trists. Cada persona es col·loca al voltant del seu recitador predilecte. Dessenes d'ells, al llarg dels tres-cents seixanta cinc dies de l'any es reparteixen per la immensitat de la plaça.

També hi ha, com no, encantadors de cobres, unes magnífiques serps procedents del proper Atlas a les que s'ha desprovisat del verí previament. Potser sigui aquesta, de totes, l'activitat més enfocada al turista, per la seva espectacularitat. I hi ha també cantants, i actors de teatre, i inclús pot ser considerat artista el qui plastifica un carnet -conto set en una filera-, si ens fixem en els mitjans,

